

LYNN AUSTIN

O LUMINĂ PE
CĂRAREA MEA

roman

Seria FOCUL TOPITORULUI

Editura Casa Cărții, Oradea
2009

Copyright © 2004 by Lynn Austin
Originally published in English under the title
A Light to my Path
by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

*Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții.
Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu
aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.*

Citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură, traducerea Dumitru
Cornilescu, cu excepția celor precizate. Altă versiune folosită:
NIV – New International Version

O lumină pe cărarea mea

de Lynn Austin

Copyright © 2009 Editura Casa Cărții

O. P. 1, C. P. 270,

410610 Oradea

Tel. / Fax: 0259-469057; 0359-800761; 0722-669566

Email: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Traducerea: Ariana Roșiu

Editarea: Simona Tămaș

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Adrian Mihocaș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AUSTIN, LYNN

O lumină pe cărarea mea / Lynn Austin. -

Oradea : Casa Cărții, 2009

ISBN 978-973-8998-70-4

821.111-31=135.1

PROLOG

*Plantația Fuller, Carolina de Sud,
toamna anului 1864*

În mijlocul întregii agitații și nebunii, singurul lucru care-i era limpede lui Kitty era faptul că trebuia să fugă de acolo. Soseau yankeii – mii de yankei. Soldații aveau să jefuiască totul și să ardă din temelii plantația lui *Massa**. Aveau să le facă lucruri inimaginabile femeilor – acelor femei albe precum *Missy*** Claire și chiar și sclavelor precum Kitty. Ea și *Missy* trebuiau să fugă din nou, la fel cum fugiseră și cu un an înainte din casa lui *Massa* din Beaufort. De-acum, plantația nu mai era un loc sigur.

— Mai bine v-ați grăbi, conia, o avertizără soldații Confederației în timp ce mășăluiau prin dreptul casei lor. Nu se opriseră nici măcar pentru o gură de apă sau o îmbucătură de mâncare în

**Massa*, apelativ folosit de negri în a se adresa stăpânilor lor; formă prescurtată pentru „domnule”, (n.tr.).

***Missy*, apelativ folosit de negri (și nu numai) în a se adresa stăpânelor lor; formă prescurtată pentru „domnișoară”, (n.tr.).

timp ce înaintau grăbiți, în cadență. Doi dintre ofițeri se opriră doar cât să îi spună:

— Vin yankeii. Șase mii dintre ei au debarcat pe uscat la promontoriul McKay. Adică la doar șapte mile de Pocotaligo. Credem că vor încerca să treacă linia de cale ferată undeva între Savannah și Charleston. Dacă aș fi în locul dumneavoastră, aș pleca de aici chiar astăzi, coniață. Sau cel târziu mâine dimineață.

— Și aveți grijă, coniață, o avertiză cel de-al doilea. Yankeii ne fură sclavii și le dau arme. Nu există nimic mai rău decât un negru cu o armă în mâini.

Soldații își atinseră borul pălăriilor și își continuară marșul spre Pocotaligo, înveșmântați în uniformele lor boțite, cu bocancii uzați și cu bărbile neîngrijite, răspândind în jur doar teamă și ridicând praful în urma lor.

Reușiseră să întoarcă toată casa pe dos, umplându-i pe toți de atâta spaimă încât Kitty era convinsă că avea să dea pe din afară ca o găleată prea plină. Fața lui *Missy* Claire luase culoarea aluatului de tarte, și ai fi zis că era gata-gata să leșine. Kitty o făcu să se așeze imediat pe cel mai apropiat scaun, și apucă o ramură de *palmetto** pentru a-i face vânt.

— O, Doamne..., suspina *Missy* Claire. De ce trebuie să trecem iarăși prin una ca asta? Nu-i destul că yankeii ne-au alungat deja odată din casa noastră? De ce s-au apucat lașii ăștia să declare război femeilor și copiilor fără nicio vină?

Kitty își înteți mișcărilor cu evantaiul, apropiindu-l mai mult de fața lui *Missy*, pentru a o ajuta să respire.

— Va fi bine, *Missy*. Totul va fi bine...

— Ba nu va fi! se răsti ea. Tu n-ai auzit ce-au spus? Yankeii îi înarmează pe sclavi! Și odată ce un negru se trezește cu o armă în mâini, o să neucidă în somn!

Cuvintele ei o înfiorară pe Kitty. Pentru o clipă, ai fi zis că uitaseră amândouă că și Kitty era neagră. Fusese sclava lui *Missy*

*Specie de palmier pitic (*Chamaerops humilis*) (n.tr.).

încă de pe vremea când erau copile, dar niciodată nu o văzuse atât de tulburată, nici chiar atunci când izbutiseră să fugă din Beaufort. Sigur, pe atunci își spusese că aveau să se întoarcă în oraș într-o zi sau două, imediat ce yankeii erau înfrânți. Dar asta se petrecea acum un an.

— Unde vom fugi de data asta, *Missy* Claire? o întrebă Kitty cu voce șoptită.

— Nu știu. Vor arde din temelii fiecare casă de pe plantațiile din zonă... Va trebui să împachetăm tot ce nu vrem să pierdem definitiv.

— Tot? Kitty aruncă o privire în jur, prin salon. Dar sunt atâtea lucruri, *Missy*! Toate lucrurile astea drăguțe ale lui *Massa* Fuller... Cum o să știm ce să luăm și ce să lăsăm aici?

Își dădea seama că stăpâna ei începea să-și revină. *Missy* împinse evantaiul la o parte din dreptul feței ei și se ridică în picioare.

— Trebuie să-i strângem pe toți ceilalți sclavi din casă să ne ajute. Hai, repejor! O să strângem cât va încăpea de mult în căruță, mai întâi lucrurile cele mai de preț – iar restul vom lăsa în plata Domnului.

Kitty se apucă de treabă cât putu de repede, dar pentru *Missy* nu era suficient de repede. O împingea pe Kitty din spate și aproape o doborî la pământ pentru că avea impresia că Kitty împacheta prea încet unul dintre cufere. Când Kitty scăpă din greșeală cutia cu argintărie împrăștiind toate tacâmurile pe jos, *Missy* o apucă de păr și o trase fără milă. Iar când Kitty o întrebă cine va avea grijă de casă câtă vreme vor fi ele plecate, *Missy* Claire o palmui.

— Nu mă mai bate la cap cu întrebările tale prostești, Kitty!

Missy nu era atât de ticăloasă de obicei. Dar acum îi era pur și simplu frică.

— De-ar fi Roger aici, nu contenea ea să spună în timp ce treceau dintr-o încăpere în alta, încercând să se hotărăscă ce să împacheteze. Casa somptuoasă era ticsită de-a dreptul până sub

acoperiș cu lucrurile lui *Massa Fuller*, lucruri ce fuseseră moștenite în familie de generații întregi. Picturile tuturor rudelor lui *Massa* puteau umple doar ele, singure, o căruță întregă, iar cărțile, o alta. Oricine își putea da seama că erau nevoite să lase toată mobila aceea drăguță acolo – biroul din lemn de stejar al lui *Massa* și pianul lui, paturile cu baldachin, șifonierele și măsuțele de toaletă, masa din lemn de nuc din sufragerie pe care Delia o lustruise cu ceară de albine și terebentină până lucea ca oglinda. Și mai erau toate dulapurile ticsite cu fețe de masă, cu lenjerie de pat și plăpumi cu pene; rafturi pline cu porțelan de calitate superioară, cu veselă și tacâmuri din argint. Nu aveau cum să ia totul cu ele. Yankeeii aceia trebuie să fie niște diavoli ieșiți din iad dacă aveau inima să ardă din temelii o casă veche și splendidă ca aceasta și să distrugă toate lucrurile acestea frumoase.

Kitty era la etaj, împachetând hainele lui *Missy Claire*, când a auzit afară uruit de roți. A alergat la fereastră așteptându-se să dea cu ochii de soldați și de sclavi înarmați cu arme și torțe în mâini. Dar căruța care se oprise în fața casei era goală.

– Kitty! strigă *Missy* în timp ce intra grăbită în dormitor. Unul dintre sclavii de la câmp a adus în sfârșit o căruță din șură. Nu te mai uita atâta pe geam ci începe să duci din lucruri la căruță. I-am spus deja Deliei să strângă hainele copilului.

Kitty înșfăcă două sacoșe și se îndreptă spre scări.

– Vezi să vii imediat înapoi, strigă *Missy Claire*. Să nu pierzi vremea cum faci tu de obicei!

Cuvintele ei au durut-o mai rău decât ar fi simțit dacă ar fi lovit-o în fluierile picioarelor. Kitty nu pierdea niciodată vremea așa cum făceau mulți din ceilalți sclavi. Poate că se întâmpla uneori să viseze cu ochii deschiși, dar asta era altceva decât să piardă vremea, nu? Oamenii pierdeau vremea cu intenție, dar să visezi cu ochii deschiși era ceva ce nu te puteai abține să nu faci.

Kitty era încă pierdută în gândurile ei la cât de nedreaptă era *Missy* când o întâlni pe Delia coborând scările cu o legătură de

haine de copil. Femeia micuță cobora scările mult mai încet decât Kitty, din cauza durerilor care-i chinuiau încheieturile îmbătrânite. Kitty își încetini pasul pentru a merge alături de ea.

— Ce te necăjește pe tine, drăguță? o întrebă Delia. Vezi să nu te împiedici de buza ta de jos, că-ți atârănă până la podea.

— *Missy* s-a răstit la mine toată după-amiaza, Delia.

— Nu doar la tine, drăguță, asta-i sigur. Brrr, ce rece-i afară! spuse ea când deschise ușa opintindu-se. Afară, cerul tomnatic era sumbru și plumburiu ca o piatră de mormânt. N-o să-i prindă bine bebelușului lui *Massa* să stea pe-afară atâta drum, spuse Delia, scuturându-și capul. Bunul Dumnezeu a spus că atunci când va veni Ziua Judecății, trebuie să ne rugăm să nu fie iarnă în timp ce fugim din calea urgiei.

Kitty o privi surprinsă pe Delia.

— Asta-i Ziua Judecății?

— Se pare că Domnul îi judecă pe unii oameni, murmură Delia, arătând cu capul la căruță. Nu aș fi crezut niciodată că familia lui *Massa* va ajunge vreodată să călătorească într-o căruță veche de cărat bumbacul și trasă de doi catâri.

Delia avea dreptate. Catârii de la fermă care fuseseră înhămați la căruță erau parcă cei mai jalnici din câți se găseau pe acolo. Însă soldații Confederației luaseră deja de multă vreme toți caii lui *Massa* Fuller. Grady se încuiase în ziua aceea în șopronul trăsurilor, nevrând să-i vadă plecând. Pentru că de când era el vizitiul lui *Massa* Fuller, avusese grijă de acei cai de parcă ar fi fost proprii lui copii, la fel cum Delia avea grijă de bebelușul lui *Missy* Claire. Acum trebuia să lucreze ca sclav la câmp, de vreme ce caii lui nu mai erau acolo.

Kitty își lăsa bagajele să cadă pe platforma căruței. Căruțașul se afla lângă unul dintre catâri, aranjându-i căpăstrul. I-au trebuit câteva clipe lui Kitty să-și dea seama că acel căruțaș era nimeni altul decât Grady. Era și mai slab decât fusese ultima oară când îl văzuse, iar hainele atârneau pe el ca niște zdrențe. Ar fi vrut să se ducă lângă el și să-l îmbrățișeze, dar când el și-a ridicat privirea

spre ea, expresia de pe fața lui o făcu să ezite. Era ca și când o ținea la distanță.

Dar Delia nu ezită deloc când se îndreptă șonticăind până la Grady și-l strânse tare în brațe.

— Doamne, doamne, dragule! Cât pe-aci să nu te recunosc. Tu o să conduci mâine căruța lui *Missy* Claire?

El scutură din cap.

— Am terminat, n-o să mai fiu sclavul ei, spuse el încetișor. Eu și ceilalți vom fugi în pădure la noapte. Iar când vom ajunge la locul unde sunt yankeii, vom fi liberi cu toții.

Cuvintele lui îi iscă un fior de spaimă lui Kitty.

— Grady, nu poți fugi! Vor trimite câinii pe urmele tale dacă fugi!

— Cine o să-i trimită? Nu mai rămâne nimeni care să ne urmărească decât supraveghetorul. Și el nu ne poate prinde pe toți, nu-i așa? Își încrucișă brațele pe piept și-și ridică bărbia. Să știi că nici tu nu trebuie să te duci cu *Missy* Claire. Nu te poate sili să mergi cu ea.

— Ce vrei să spui? Ea este stăpâna noastră. Trebuie să facem ce ne spune *Missy*.

— Ba nu trebuie, spuse el cu o voce joasă și aspră. Nu mai trebuie să facem nimic din ce ne spune ea, acum că vin yankeii. Voi toți puteți veni la noapte cu noi, să ne ascundem în pădure... numai dacă nu credeți că voi, sclavii din casă, sunteți prea buni ca să fugiți laolaltă cu cei care lucrează la câmp.

— Nimeni nu crede una ca asta, spuse Delia.

— Veniți cu noi atunci, le zori el.

Kitty privi spre miazăzi, direcția din care aveau să vină yankeii. Cerul de deasupra copacilor din depărtare părea parcă mai întunecat, de parcă ar fi fost înnegrit de fum.

— *Missy* spune că yankeii nu sunt prietenii noștri, îi spuse ea lui Grady. Spune că își vor face de cap cu toate femeile și...

— Voi nu știți că albiu aștia vă mint?

— *Missy* Claire nu minte! Am fost cu ea de când mă știu, și...

PARTEA ÎNTÂI

*Am strigat către Dumnezeu după ajutor;
am strigat către Dumnezeu, ca să mă asculte.
În ziua necazului meu, L-am căutat pe Domnul;
noaptea, mi-am înălțat mâinile neobosit
și sufletul meu nu a dorit nicio mângâiere...
S-a isprăvit pe vecie dragostea Lui plină de credincioșie?
S-a năruit făgăduința Lui pentru totdeauna?*

Psalmul 77:1–2, 8 (NIV)

CAPITOLUL 1

Plantația Great Oak, Carolina de Sud, 1849*

Anna stătea pe prima treaptă a căsuței, privind în zare. Era în zadar. Chiar dacă se ridica pe vârfurile picioarelor, tot nu zărea decât vârful Marelui Stejar. Era prea micuță. Iar șopronul trăsurilor o împiedica să vadă mai departe.

În spatele ei, ceilalți copii chiuiau și chicoteau jucându-se prin curtea plină de noroi ce mărginea Străduța Sclavilor. Ploaia de noaptea trecută o umpluse de băltoace, iar partenerii ei de joacă se distrau storcând noroiul printre degetele de la mâini și de la picioare și întinzându-și-l pe pielea dezgolită și cafenie.

Anna nu avea chef să se joace în noroi. Și nu avea chef nici să deseneze în țărână cum făcea de obicei. Visase din nou visul acela noaptea trecută, dar acesta pălea la fel ca un veșmânt ponosit din stambă. Dacă ar fi putut măcar să atingă încă o dată Marele Stejar și să își scalde privirea în verdele viu al pădurii din spatele lui, poate că ar fi putut păstra visul ei de a nu dispărea cu desăvârșire.

Copacul părea departe, la mile întregi depărtare, chiar lângă Casa cea Mare de care nu avea voie să se apropie. Bătrâna Nellie o amenințase că va folosi joarda de nuc pe spinarea Annei, dacă se mai ducea o dată acolo. Dar Nellie era bătrână și nu mai vedea prea bine. Obosise și se aplecase de mijloc tot lucrând pe plantația de orez alături de ceilalți sclavi, așa că acum avea grijă de copiii lor toată ziua.

Crengile de sus ale Marelui Stejar se legănau în vânt, și ai fi spus că îi fac cu mâna Annei. Brusc se hotărî că nu-i păsa dacă lua bătaie; trebuia să se ducă. La un moment dat, când bătrâna Nellie dispăru în casă cu unul dintre copilași, Anna profită de moment. Se strecură încetișor afară din curtea deprimantă a

*Marele Stejar, care străjuia plantația, conferindu-i numele (n.tr.).

scavilor, rămânând aproape de șirul de case ponosite, sperând să nu fie văzută de nimeni. Apucă pe aleea principală când ajunse în dreptul șopronului trăsurilor, pășind mai repezător acum că nu mai putea fi văzută. Pietrele și cochiliile sparte de scoici i se înfișeau în tălpile ei desculțe; roiuri gălăgioase de muște o avertizau unde erau grămăjoarele de balegă de cal.

Ajunse în cele din urmă la marginea gazonului și văzu copacul în fața ei, cu trunchiul masiv, întinzându-și crengile pe cerul albastru. Mușchi palid și argintiu se împletea printre frunzele lui și se legăna încetișor în vânt. Anna părăsi aleea pășind pe iarba caldă și țepoasă și începu să alerge.

Marele Stejar, de la care-și trăgea plantația numele, se afla poziționat pe un deal, străjuind râul Edisto, un indicator-santină pentru feriboturile care transportau orezul de la plantație până în Charleston. Anna alergă spre el de parcă ar fi fost scăparea ei, odihnindu-și palmele pe scoarța lui. Se simțea minusculă lângă el, deși oarecum în siguranță. Își ridică privirea înspre baldachinul de crengi și frunze de deasupra capului ei și fu năpădită de amintiri.

Cândva existase un om înalt și puternic căruia ea îi spusese tati, un bărbat la care putea fugi pentru a găsi adăpost. Vocea îi era foarte profundă și uneori îi cânta, zumzându-i o melodie fără cuvinte. Crengile întunecate ale stejarului îi aminteau de brațele lui precum abanosul, viguroase și pline de mușchi, brăzdate de fibre și tendoane. Anna își ridică privirea spre ramurile întinse și-și aminti cum se întindeau brațele tatălui spre ea, cum obișnuiau să o ridice, să o poarte.

Își închise ochii și ascultă freacă frunzelor și auzi șoaptele liniștitoare ale mamei, foșnetul fusteii ei. Mama fusese atât de blândă și mirosea minunat, precum mireasma ce adia din șirurile de flori din apropiere. Ori de câte ori Anna își cufundase privirea în ochii întunecați ai mamei ei, văzuse în ei gingășie și dragoste, și un sentiment al protecției feroce care o făceau să se simtă atât de în siguranță.

Apoi totul se schimbă.

Într-o zi, locul în care locuiau, mâncau și dormeau n-a mai fost înconjurat de ziduri zugrăvite în alb, ci de copaci – copaci, tufișuri și vreji încâlciți care erau atât de înalți, de noduroși și de groși, încât reușeau să ascundă soarele în întregime. Anna își aminti sunetul pomișorilor de *palmetto* foșnind la atingerea picioarelor ei, sunând precum vocea mamei:

— „Șșș, Anna... șșș... Nu-i voie să scoți niciun sunet.” În acel loc, tati îi fredona încetișor cântecul lui.

Acum Anna își redeschise ochii, își luă inima în dinți și privi în depărtarea de dincolo de Marele Stejar, dincolo de ultimul metru de gazon tuns, acolo unde începea pădurea. Avea atât de mare nevoie să soarbă toate acele nuanțe verzi ale pădurii, întipărindu-și-le bine în minte. Dar o teamă profundă o împiedica să se aventureze în acel loc înfiorător.

Pădurea în care trăiseră cu mami și tati fusese exact ca această pădure îndepărtată – umedă, verde și înăbușitor de caldă, dar atât de bogată în culorile pe care le adora. Acolo erau covoare de smarald din mușchi gros care acopereau în parte trunchiul copacilor. Anna își amintea și acum cât de pufos se simțea mușchiul în palma ei. Copacii purtau bărbi lungi, cenușii, de mușchi spaniol.

Uneori, tati o purta pe umerii lui prin labirintul acela verde, cu brațele împovărate de pătura care cuprindea toată averea lor. Uneori Anna umbla pe jos, urmând îndeaproape cămașa de culoare crem din material țesut în casă, care acum era înnegrită de pete mari de transpirație sub brațe și de-a lungul spatelui. Pământul era reavăn și moale sub tălpile ei, și broscuțe verzi săreau în zig-zag pe cărare.

Tati abătea cu grijă toți șerpii regali* și șerpii cu clopoței care se târau pe cărare, sau care zăceau încolăciți în petele de lumină de

*Șarpe de dimensiuni mari (120–180 cm) din genul *Lampropeltis*, (*L. Getulus*), caracterizat prin faptul că, deși este neveninos, mimează coloritul șarpelui coral (șarpe foarte veninos) (n.tr.).

pe jos, dar nu îi era frică. „Nu-ți fac niciun rău dacă îi lași în pace”, i-a spus el.

Orăcăitul și *bâldâbâc*-urile broaștelor umpleau aerul gros împreună cu țârâitul greierilor și *bâzâitul* insectelor. Anna lovea în stânga și-n dreapta după libelulele de-un verde metalic ce-i tăbărau asupra capului. Țânțari și musculițe roiau în jurul ei, ca un nor zumzăitor, și-i înțepau brațele și picioarele. Mami îi legase Annei un batic roșu în jurul capului, la fel ca cel pe care-l purta ea întotdeauna, pentru a ține departe găzele de părul ei bogat.

Odată, în timp ce se afla pe umerii tatălui, trecuseră pe sub un arc format de crengile copacilor, și simțise o pânză de păianjen pe față. Își ridică privirea și dădu cu ochii de un păianjen uriaș, cu picioarele întinse, mare cât palma mamei ei. Anna țipase atunci îngrozită, iar tati își aruncase imediat legătura cât colo și o dădu repede jos de pe umerii săi, astupându-i gura cu palma sa, pentru a o face să tacă. Mișcărilor sale fuseseră repezite și aspre, dar ochii îi erau blânzi și plini de dragoste când îi spuse în șoaptă:

— „Șșș, gata. Păianjenii aștia nu-ți fac niciun rău. Sunt ei mari, dar nu vor să-ți facă nimic. Și pe ei i-a creat Domnul.”

Se pare că tati și mami au mers multă, multă vreme, aproape fără să se oprească pentru a dormi sau a îmbuca ceva. Ori de câte ori i se făcea foame Annei, mami scotea o bucată de turtă de mălai sau o bucățică de carne afumată de porc din legăturica pe care o purta, spunând înainte să o mănânce:

— Mulțumim, Isuse, pentru această mâncare. Când se lăsa seara, vedeau uneori căprioare cu codițele albe. Bufnițele țipau noaptea în întuneric în timp ce Anna moțâia pe umerii tatălui sau în brațele lui.

Trecură pe lângă chiparoși cu trunchiuri în formă de clopot, care-i păreau Annei a fi niște fuste cu crinolină. În unele locuri, cărarea se făcea atât de mocirloasă, încât picioarele tatălui se scufundau, iar uneori cărarea dispărea cu totul în mlaștină. Tot ce mai amintea de cărare erau insulele micuțe de pomi înconjurate de apă nepotabilă. Tati sărea de pe o insuliță pe alta, până

când erau mult prea depărtate unele de altele, iar atunci își croia drum prin apa ce-i ajungea până la genunchi. O punea pe Anna sus, pe umerii săi, și-și scotea cuțitul din teacă, atent la aligatori. Chiar îi arătase unul, plutind prin apă ca un buștean inert, având doar ochii și botul ridicate la suprafață.

Într-o bună zi, cărarea cea îngustă sfârși în apropierea unei fâșii de iarbă verde închis. Tati o trase repede pe Anna înapoi atunci când aceasta porni într-acolo.

— „Nu poți călca pe ea, Anna”, îi șopti el. „Asta nu e iarbă, e apă. Nu te va ține.”

Anna nu l-a crezut.

— „Și atunci pasărea aceea de ce stă acolo? Vezi?” întrebă ea arătând cu degetul.

Tati scutură din cap.

— „Nu stă.” Aruncă cu o pietricică spre pasăre, iar când aceasta se ridică în aer purtată de aripile ei albe și grațioase, picioarele lungi, ca niște bețe ale păsării se bălăbăniră o clipă prin aer. Apoi și le strânse sub ea, reascunzându-le, la fel cum fuseseră ascunse și sub apă.

Dar pe cât de frumoasă era pădurea, Anna își amintea cu groază de acea călătorie. Familia ei fugea de ceva. Anna nu știa încotro se îndreptau sau de ce, dar pe fețele părinților ei erau întipărite panica și disperarea. Mama privea speriată peste umăr ori de câte ori auzea un zgomot, iar tati se oprea din când în când și asculta cu atenție, atent și în gardă. „Doamne Isuse, ajută-ne”, murmură el. „Luminează cărarea noastră.”

Pe măsură ce zilele treceau, frica se cuibări și în inima Annei, în timp ce simțea tensiunea părinților ei, absorbind-o. Chiar și acum, stând sub Marele Stejar al plantației și privind spre pădurea din depărtare, frica aceea îi tulbura inima.

Călătoria lor sfârșise îngrozitor. Într-o zi, Anna auzi un sunet nou în depărtare, un scrâșnet neplăcut care-i furnică pielea. Tati se oprise pentru a trage cu urechea de îndată ce auzi în depărtare lătrat de câini, iar fața i se făcu cenușie de disperare.